

Εβδομαδιαία Έκθεση Επιδημιολογικής Επιτήρησης της Γρίπης Εβδομάδα 2/2017 (09–15 Ιανουαρίου 2017)

Η επιτήρηση της γρίπης για την περίοδο 2016 - 2017 σε Ευρωπαϊκό επίπεδο και στην Ελλάδα ξεκίνησε την εβδομάδα 40/2016 (03–09 Οκτωβρίου 2016) και θα ολοκληρωθεί την εβδομάδα 20/2017 (15–21 Μαΐου 2017).

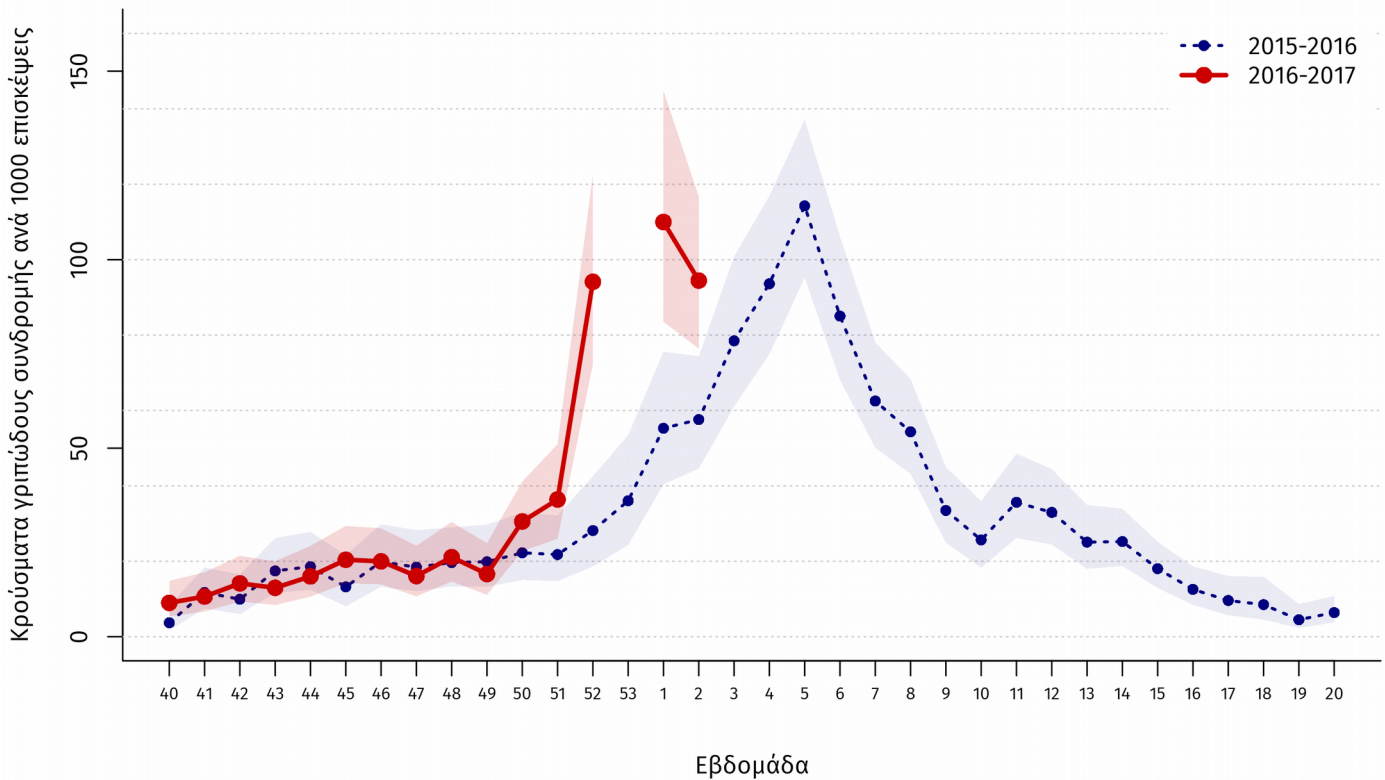
Στην παρούσα έκθεση, γίνεται εβδομαδιαία ανακεφαλαίωση των επιδημιολογικών δεδομένων στη χώρα μας, για την εβδομάδα 2/2017 (09–15 Ιανουαρίου 2017).

- Κατά την εβδομάδα 2/2017 (09–15 Ιανουαρίου 2017) οι επισκέψεις σε ιατρό για γριπώδη συνδρομή παραμένουν στα ίδια αυξημένα επίπεδα σε σύγκριση με την προηγούμενη εβδομάδα 1/2017 (Διάγραμμα 1).
- Κατά την εβδομάδα 2/2017 (09–15 Ιανουαρίου 2017) στα Εργαστήρια Αναφοράς Γρίπης ελέγχθηκαν για ιούς γρίπης συνολικά 303 κλινικά δείγματα, όλα από τα νοσοκομεία. Τα 146 (48,2%) εξ' αυτών ήταν θετικά για ιούς γρίπης και συγκεκριμένα τα 142 (97,3%) ήταν τύπου Α και τα 4 (2,7%) ήταν τύπου Β. Τα 127 στελέχη τύπου Α υποτυποποιήθηκαν, και το σύνολο αυτών (100%) βρέθηκε να ανήκει στον υπότυπο Α(Η3Ν2) (Διάγραμμα 3).
- Από την εβδομάδα 40/2016 έως και την εβδομάδα 2/2017 (09–15 Ιανουαρίου 2017) καταγράφηκαν 90 σοβαρά κρούσματα εργαστηριακά επιβεβαιωμένης γρίπης, εκ των οποίων τα 85 νοσηλεύτηκαν σε Μ.Ε.Θ. (Πίνακας 1, Διάγραμμα 4). Μόνο το 18% του συνόλου των ασθενών αυτών είχαν εμβολιαστεί για τη γρίπη. Το ίδιο χρονικό διάστημα καταγράφηκαν συνολικά 14 θάνατοι από εργαστηριακά επιβεβαιωμένη γρίπη. Οι 12 θάνατοι αφορούσαν σε ασθενείς που νοσηλεύτηκαν σε Μ.Ε.Θ και οι 2 θάνατοι σε ασθενείς χωρίς νοσηλεία σε Μ.Ε.Θ (Πίνακας 1, Διάγραμμα 5). Από το σύνολο των 14 ασθενών που απεβίωσαν, μόνο το 21% ήταν εμβολιασμένοι για τη γρίπη.
- **Με βάση τα ανωτέρω, η δραστηριότητα της γρίπης στην Ελλάδα παραμένει αυξημένη. Το γεγονός αυτό αναμένεται να συνεχιστεί τις επόμενες εβδομάδες, όπως είναι το σύνηθες για την εποχή. Επικρατών υπότυπος είναι ο Α(Η3Ν2). Τονίζεται η σημασία του αντιγριπικού εμβολιασμού, ως ο καλύτερος τρόπος προφύλαξης από τη γρίπη.**

A. Κλινικό σκέλος επιδημιολογικής επιτήρησης της γρίπης

Κατά την εβδομάδα 2/2017 (09–15 Ιανουαρίου 2017), οι επισκέψεις σε ιατρό για γριπώδη συνδρομή παραμένουν στα ίδια αυξημένα επίπεδα σε σύγκριση με την προηγούμενη εβδομάδα 1/2017 (Διάγραμμα 1). Παρόμοια εικόνα παρατηρείται σε όλες τις ηλικιακές ομάδες (Διάγραμμα 2).

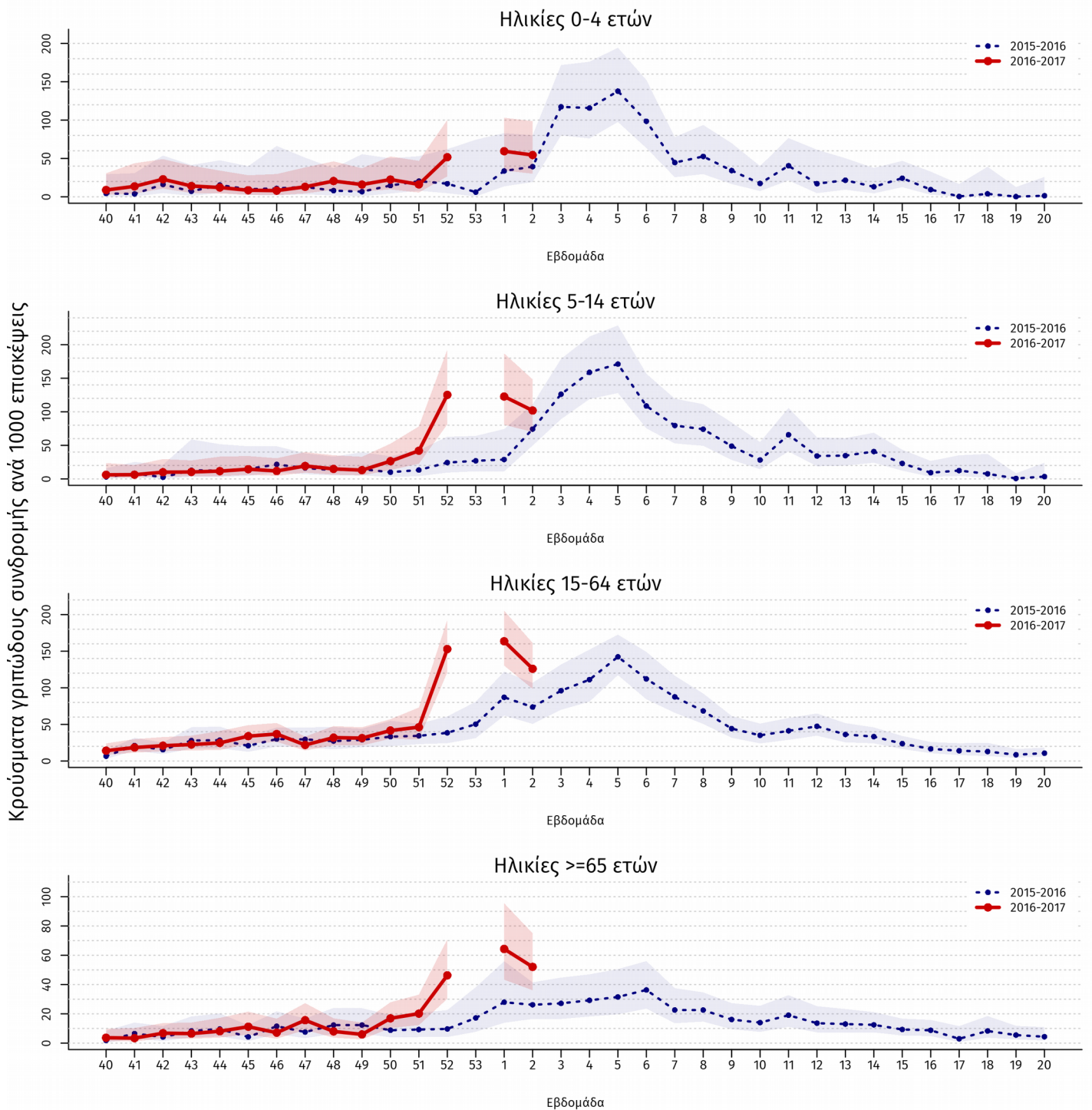
Διάγραμμα 1: Εκτίμηση αριθμού κρουσμάτων γριπώδους συνδρομής ανά 1.000 επισκέψεις, κατά εβδομάδα. Σύνολο χώρας, περίοδοι γρίπης: 2015-2016, 2016-2017.

Σημείωση 1: Ο αριθμός κρουσμάτων ανά 1.000 επισκέψεις εκτιμάται με στάθμιση ως προς τον μόνιμο πληθυσμό της χώρας κατά γεωγραφικό διαμέρισμα και αστικότητα (ΕΣΥΕ, απογραφή 2011). Η σκιασμένη περιοχή αντιπροσωπεύει τα 95% όρια εμπιστοσύνης των εκτιμήσεων.

Σημείωση 2: Προσωρινά στοιχεία. Επισημαίνεται ότι μπορεί να υπάρξουν μικρές τροποποιήσεις της επιδημικής καμπύλης, δεδομένου ότι συνεχίζεται η αποστολή δεδομένων από τα δίκτυα Sentinel και μετά την έκδοση της παρούσας έκθεσης.

Διάγραμμα 2: Εκτίμηση αριθμού κρουσμάτων γριπώδους συνδρομής ανά 1.000 επισκέψεις, κατά εβδομάδα, ανά ηλικιακή ομάδα. Σύνολο χώρας, περιόδοι γρίπης: 2015-2016, 2016-2017.

Πηγή των πληροφοριών για το κλινικό σκέλος επιδημιολογικής επιτήρησης

Τα στοιχεία του διαγράμματος 1 προέρχονται από το Σύστημα Παρατηρητών Νοσηρότητας στην Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας (Sentinel), το οποίο την περίοδο 2014-2015 αναδιοργανώθηκε στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού» του Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου Αναφοράς (Ε.Σ.Π.Α) 2007-2013. Συγκεκριμένα τα στοιχεία προέρχονται από το δίκτυο των ιδιωτών ιατρών, το δίκτυο ιατρών Κέντρων Υγείας και το δίκτυο ιατρών Μονάδων Υγείας Π.Ε.Δ.Υ (πρώην Μονάδες Υγείας Ε.Ο.Π.Υ.Υ). Μέσω του Συστήματος Sentinel καταγράφεται δειγματοληπτικά η εξέλιξη της συχνότητας ορισμένων νοσημάτων με βάση κλινικές διαγνώσεις. Σε αυτά περιλαμβάνεται και η γρίπη ή καλύτερα, οι κλινικές εκδηλώσεις που είναι συμβατές με γρίπη (γριπώδης συνδρομή).

Το σύστημα sentinel, μέσω της αναδιοργάνωσης του, προσαρμόστηκε στις πληθυσμιακές αλλαγές και τις θεσμικές μεταβολές στην οργάνωση της Π.Φ.Υ στη χώρα τα τελευταία έτη και εναρμονίστηκε με επικαιροποιημένα ευρωπαϊκά και διεθνή πρότυπα-οδηγίες.

Ως εκ τούτου, επισημαίνουμε ότι λόγω αλλαγών στις λειτουργικές παραμέτρους του Συστήματος Sentinel στο πλαίσιο του εκσυγχρονισμού του από την περίοδο 2014-2015, τα δεδομένα του δικτύου δεν θεωρούνται άμεσα συγκρίσιμα με αυτά των παρελθόντων ετών.

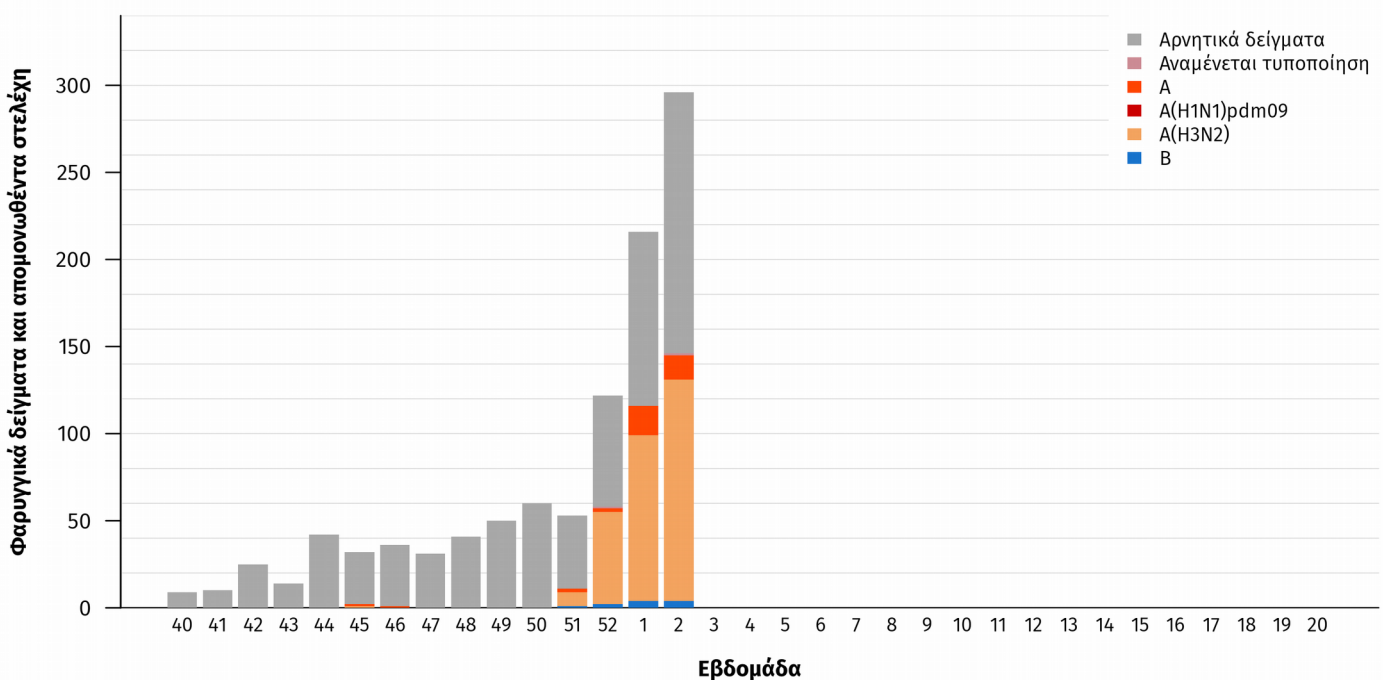
Κατά την εβδομάδα 2/2017 ο αριθμός των συμμετεχόντων ιατρών που απέστειλε κλινικά δεδομένα ανήλθε στους 157 και οι επισκέψεις για κάθε αιτία που αντιστοιχούν στους ιατρούς που δήλωσαν, ανήλθαν στις 13.137 στο σύνολο της χώρας.

Β. Εργαστηριακό σκέλος επιδημιολογικής επιτήρησης της γρίπης

Κατά την εβδομάδα 2/2017 (09–15 Ιανουαρίου 2017) στα δυο Εθνικά Εργαστήρια Αναφοράς Γρίπης (Τμήμα Ιολογίας, Ελληνικό Ινστιτούτο Παστέρ, και Β'Εργαστήριο Μικροβιολογίας, Ιατρική Σχολή Α.Π.Θ.) και στο Μικροβιολογικό Εργαστήριο του Ε.Κ.Π.Α, ελέγχθηκαν για ιούς γρίπης συνολικά 303 κλινικά δείγματα, όλα από τα νοσοκομεία. Τα 146 (48,2%) εξ' αυτών ήταν θετικά για ιούς γρίπης και συγκεκριμένα τα 142 (97,3%) ήταν τύπου Α και τα 4 (2,7%) ήταν τύπου Β. Τα 127 από τα στελέχη τύπου Α υποτυποποιήθηκαν, και το σύνολο αυτών (100%) βρέθηκε να ανήκει στον υπότυπο Α(Η3Ν2).

Από την εβδομάδα 40/2016 έως και την εβδομάδα 2/2017 έχουν ελεγχθεί συνολικά 1044 κλινικά δείγματα, όλα από νοσοκομεία. Τα 334 (32%) εξ' αυτών ήταν θετικά για ιούς γρίπης και ειδικότερα τα 323 (96,7%) ήταν τύπου Α και τα 11 (3,3%) τύπου Β. Τα 284 από τα στελέχη τύπου Α υποτυποποιήθηκαν και το σύνολο αυτών (100%) βρέθηκε να ανήκει στον υπότυπο Α(Η3Ν2) (Διάγραμμα 3).

Διάγραμμα 3: Συνολικός αριθμός φαρυγγικών δειγμάτων και απομονωθέντων στελεχών ιού γρίπης στα Εργαστήρια Αναφοράς Γρίπης. Σύνολο χώρας, περίοδος γρίπης 2016 - 2017.

Γ. Επιτήρηση σοβαρών κρουσμάτων εργαστηριακά επιβεβαιωμένης γρίπης με ή χωρίς νοσηλεία σε Μονάδα Εντατικής Θεραπείας (Μ.Ε.Θ)

Από την εβδομάδα 40/2016 έως και την εβδομάδα 2/2017, στην Ελλάδα έχουν καταγραφεί 90 σοβαρά κρούσματα εργαστηριακά επιβεβαιωμένης γρίπης, εκ των οποίων τα 85 κρούσματα νοσηλεύτηκαν σε Μ.Ε.Θ (Πίνακας 1, Διάγραμμα 4).

Όσον αφορά στα **κρούσματα με νοσηλεία σε Μ.Ε.Θ.**: Πρόκειται για 55 άνδρες και 30 γυναίκες, με εύρος ηλικιών από 3 έως 89 έτη, και διάμεση ηλικία 72 έτη. Τα 84 (98,8%) από τα προαναφερόμενα κρούσματα οφείλονται στον ιό γρίπης τύπου Α, και το 1 (1,2%) στον ιό γρίπης τύπου Β. Τα 60 από τα στελέχη τύπου Α, που απομονώθηκαν από τα ανωτέρω κρούσματα υποτυποποιήθηκαν και το σύνολο αυτών (100%) βρέθηκε να ανήκει στον υπότυπο Α(Η3Ν2) (Διάγραμμα 4).

Τα 81 (95,3%) από τα 85 προαναφερόμενα σοβαρά κρούσματα, με νοσηλεία σε Μ.Ε.Θ ανήκουν σε κλινική ομάδα υψηλού κινδύνου, για την οποία συστήνεται εμβολιασμός για την εποχική γρίπη, σύμφωνα με τη σχετική εγκύκλιο του Υπουργείου Υγείας, και εξ'αυτών εμβολιασμένοι ήταν τα 16 κρούσματα (19,8%).

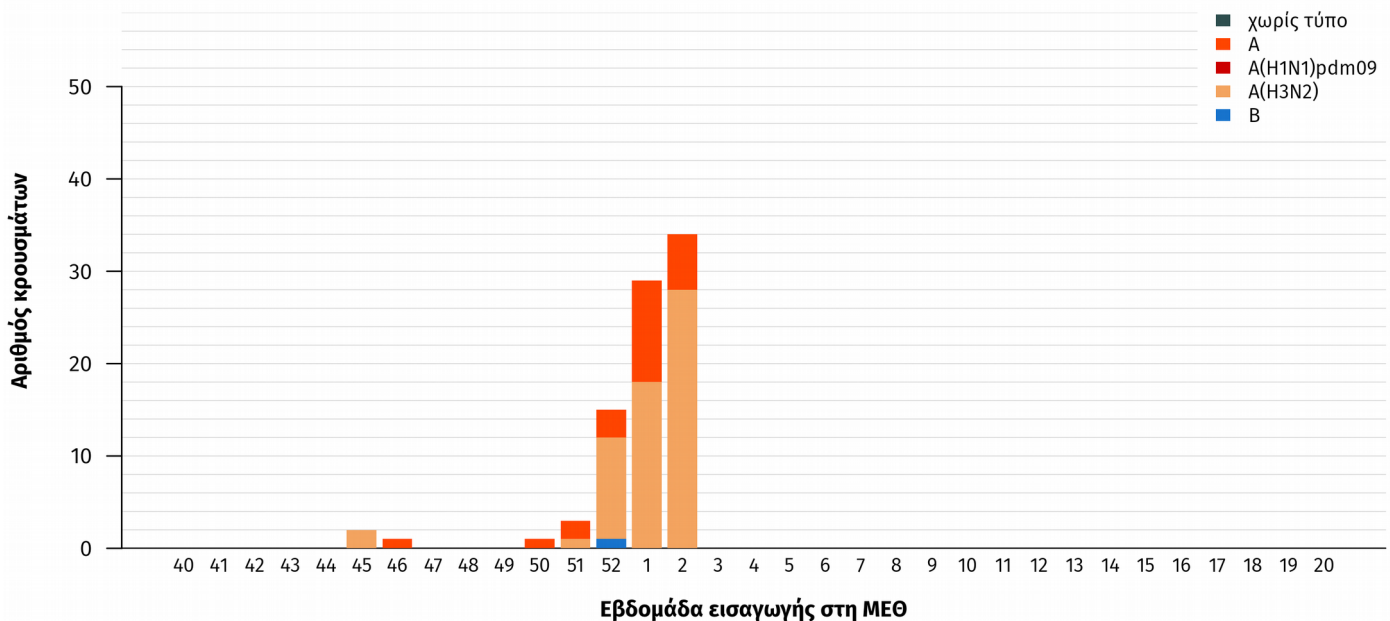
Όσον αφορά στα **κρούσματα χωρίς νοσηλεία σε Μ.Ε.Θ.**: Πρόκειται για 3 άνδρες και 2 γυναίκες, με εύρος ηλικιών από 71 έως 91 έτη, και διάμεση ηλικία 82 έτη. Και τα 5 (100%) προαναφερθέντα κρούσματα οφείλονται στον ιό γρίπης τύπου Α. Τρία (3) από τα στελέχη τύπου Α, που απομονώθηκαν από τα ανωτέρω κρούσματα υποτυποποιήθηκαν, και βρέθηκαν να ανήκουν στον υπότυπο Α(Η3Ν2). Τα 4 (80%) από τα 5 προαναφερόμενα σοβαρά κρούσματα χωρίς νοσηλεία σε Μ.Ε.Θ, ανήκαν σε κλινική ομάδα υψηλού κινδύνου για την οποία συστήνεται εμβολιασμός για την εποχική γρίπη, σύμφωνα με τη σχετική εγκύκλιο του Υπουργείου Υγείας και εξ'αυτών ουδείς ήταν εμβολιασμένος/η.

Από την εβδομάδα 40/2016 έως και την εβδομάδα 2/2017 στην Ελλάδα έχουν καταγραφεί 14 θάνατοι από εργαστηριακά επιβεβαιωμένη γρίπη, εκ των οποίων οι 12 αφορούν σε κρούσματα που χρειάστηκαν νοσηλεία στη Μ.Ε.Θ και 2 σε κρούσματα που δεν νοσηλεύτηκαν σε Μ.Ε.Θ (Πίνακας 1, Διάγραμμα 4). Πρόκειται για 9 άνδρες και 5 γυναίκες, με εύρος ηλικιών από 58 έως 91 έτη, και διάμεση ηλικία 74,5 έτη. Από τα 13 (92,9%) κρούσματα απομονώθηκε ιός γρίπης τύπου Α, και από το ένα κρούσμα (7,1%) ιός γρίπης τύπου Β. Τα 10 από τα στελέχη γρίπης τύπου Α που απομονώθηκαν από τα προαναφερόμενα κρούσματα υποτυποποιήθηκαν, και όλα βρέθηκαν να ανήκουν στον υπότυπο Α(Η3Ν2). Τα 13 (92,9%) από τα 14 προαναφερθέντα κρούσματα ανήκαν σε κλινική ομάδα υψηλού κινδύνου για την οποία συστήνεται εμβολιασμός για την εποχική γρίπη σύμφωνα με τη σχετική εγκύκλιο του Υπουργείου Υγείας και εξ'αυτών εμβολιασμένοι ήταν μόνο 3 (23,1%) κρούσματα.

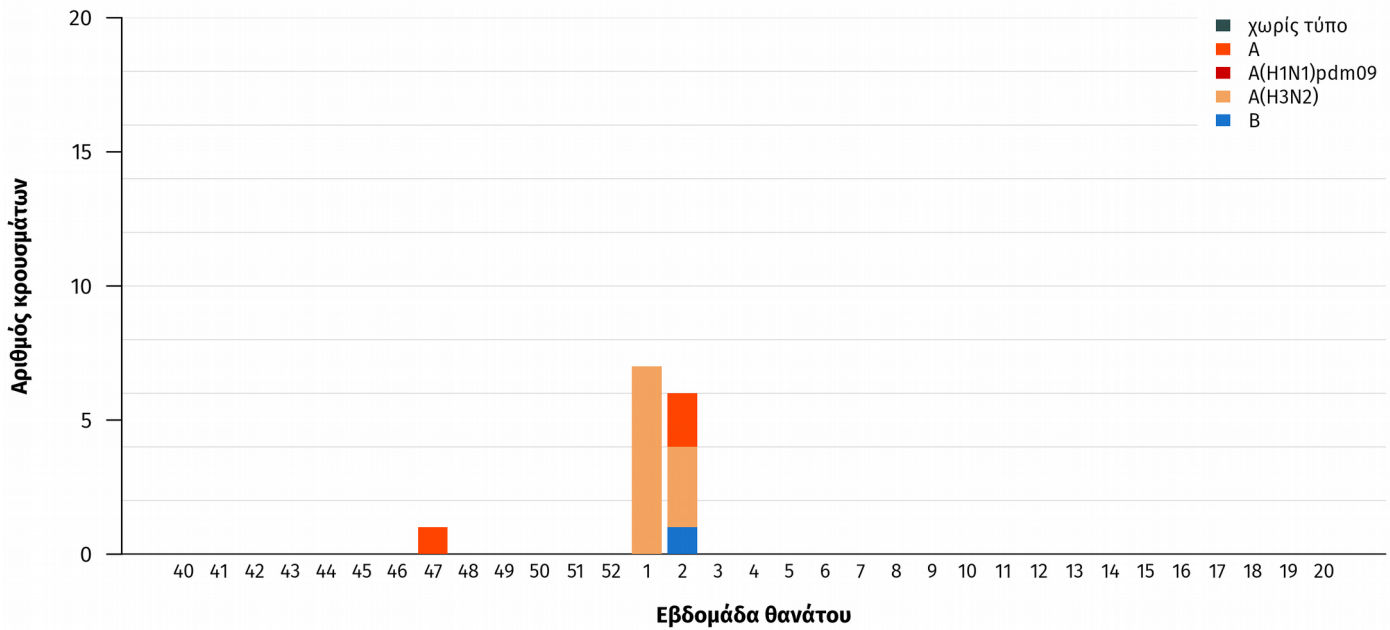
Πίνακας 1: Περιστατικά με νοσηλεία σε Μ.Ε.Θ και θάνατοι (σε Μ.Ε.Θ & εκτός Μ.Ε.Θ) από εργαστηριακά επιβεβαιωμένη γρίπη. Σύνολο Ελλάδας, από εβδομάδα 40/2016 έως εβδομάδα 2/2017 (09–15 Ιανουαρίου 2017).

Νέα κρουσμάτα σε Μ.Ε.Θ. που δηλώθηκαν την εβδομάδα 2/2017 (09–15 Ιανουαρίου 2017)	34
Σύνολο νοσηλευθέντων σε Μ.Ε.Θ. έως 15/01/2017	85
Νέοι θάνατοι που δηλώθηκαν την εβδομάδα 2/2017 (09–15 Ιανουαρίου 2017)	6
Συνολικός αριθμός θανάτων έως 15/01/2017	14

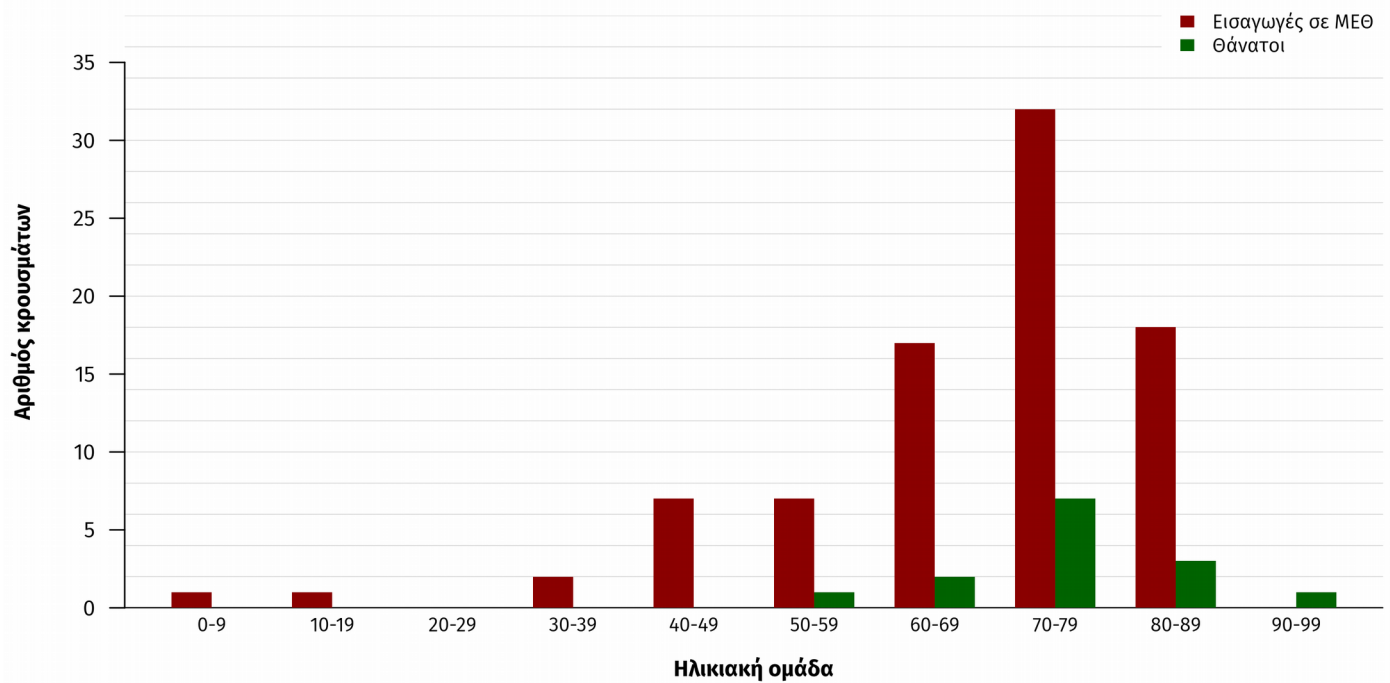
Διάγραμμα 4: Αριθμός εισαγωγών σε Μ.Ε.Θ. ανά εβδομάδα, σε ασθενείς με εργαστηριακά επιβεβαιωμένη γρίπη. Σύνολο Ελλάδας, από εβδομάδα 40/2016 έως εβδομάδα 2/2017 (09–15 Ιανουαρίου 2017). Συνολικός αριθμός δηλωθέντων κρουσμάτων έως και την εβδομάδα 2/2017: 85

Διάγραμμα 5: Αριθμός θανάτων (σε Μ.Ε.Θ. & εκτός Μ.Ε.Θ) ανά εβδομάδα, σε ασθενείς με εργαστηριακά επιβεβαιωμένη γρίπη. Σύνολο Ελλάδας, από εβδομάδα 40/2016 έως εβδομάδα 2/2017 (09–15 Ιανουαρίου 2017). Συνολικός αριθμός θανάτων έως και την εβδομάδα 2/2017: 14

Διάγραμμα 6: Ηλικιακή κατανομή εισαχθέντων σε Μ.Ε.Θ. με εργαστηριακά επιβεβαιωμένη γρίπη και ασθενών που κατέληξαν σε Μ.Ε.Θ ή εκτός Μ.Ε.Θ. Σύνολο Ελλάδας, από εβδομάδα 40/2016 έως εβδομάδα 2/2017 (09–15 Ιανουαρίου 2017).

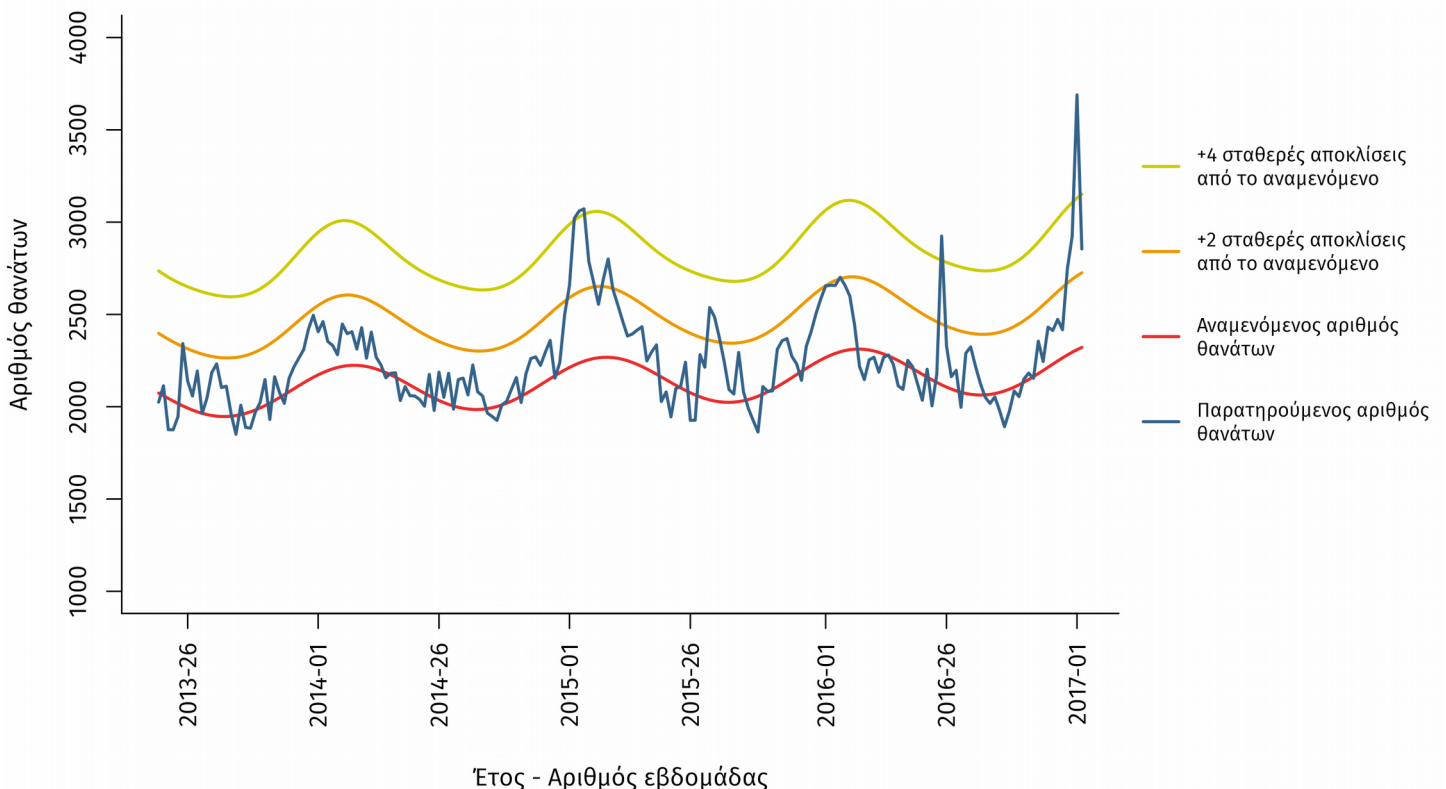

Δ. Σύστημα επιδημιολογικής επιτήρησης της θνησιμότητας

Παρουσιάζονται εδώ τα κύρια ευρήματα από την επιδημιολογική επιτήρηση της θνησιμότητας στην Ελλάδα, με επικέντρωση στην έγκαιρη ανίχνευση θνησιμότητας που υπερβαίνει την αναμενόμενη (excess mortality).

Κατά την εβδομάδα 1/2017 (02–08 Ιανουαρίου 2017) παρατηρείται μια μεγάλη αύξηση των θανάτων (πέραν των 4 σταθερών αποκλίσεων) σε συνέχεια μικρότερων αυξήσεων κατά τις εβδομάδες 51 και 52/2016 (Διάγραμμα 7), σχεδόν αποκλειστικά στις ηλικίες από 65 ετών και άνω. Κατά την εβδομάδα 2/2017 (09–15 Ιανουαρίου 2017) η θνησιμότητα στην Ελλάδα από όλες τις αιτίες παραμένει αυξημένη σε μικρότερο βαθμό (πέραν των 2 σταθερών αποκλίσεων)· τούτο όμως πρέπει να ερμηνευτεί με προσοχή, λόγω της πιθανής χρονικής καθυστέρησης στην μετάδοση των στοιχείων. Το φαινόμενο φαίνεται να ακολουθεί την ανοδο στη δραστηριότητα της γρίπης το τελευταίο διάστημα, και είναι παρόμοιο με τη μεγάλη αύξηση στη θνησιμότητα που παρατηρήθηκε το χειμώνα του 2014-15. Τότε, όπως και την τρέχουσα περίοδο, είχε επικρατήσει ο ιός γρίπης Α(Η3Ν2), ενώ παρόμοιες αυξήσεις στη θνησιμότητα έχουν παρατηρηθεί και σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες. Αναμένονται περισσότερα δεδομένα τις επόμενες εβδομάδες.

Διάγραμμα 7: Παρατηρούμενος και αναμενόμενος αριθμός θανάτων κατά εβδομάδα στις περιοχές της Ελλάδας που μετέχουν στο σύστημα επιτήρησης. Εβδομάδα 20/2013 έως εβδομάδα 2/2017.

Σημειώσεις:

1. Ο παρατηρούμενος αριθμός θανάτων των τελευταίων 4 εβδομάδων διορθώνεται λαμβάνοντας υπόψη την υπολογιζόμενη χρονική καθυστέρηση στις δηλώσεις θανάτων και αναπροσαρμόζεται κάθε εβδομάδα με βάση τα νέα δεδομένα.

Πηγή πληροφοριών για το σύστημα επιδημιολογικής επιτήρησης της θνησιμότητας από όλες τις αιτίες

Η καταγραφή των θανάτων γίνεται από τα Ληξιαρχεία των δήμων της χώρας σε σχεδόν πραγματικό χρόνο και αφορά τους θανάτους που δηλώθηκαν κατά την εβδομάδα αναφοράς.

Τα δεδομένα αφορούν το σύνολο της χώρας, και προέρχονται από το Πληροφοριακό Σύστημα Διαχείρισης Ληξιαρχικών Πράξεων (ΠΣ ΛΗΠ) που λειτουργεί από το Μάιο του 2013 στη Διεύθυνση Μηχανοργάνωσης & ΗΕΣ της Γεν. Δ/νσης Αναπτυξιακών Προγραμμάτων του Υπουργείου Εσωτερικών. Στο πλαίσιο αυτό, το ΚΕ.ΕΛ.Π.ΝΟ έχει οριστεί από το Υπουργείο Εσωτερικών ως διαπιστευμένος φορέας.

Το σύστημα επιδημιολογικής επιτήρησης της θνησιμότητας από όλες τις αιτίες εφαρμόζεται στο πλαίσιο του προγράμματος European Mortality Monitoring (Euro-MOMO), στο οποίο συμμετέχουν και άλλες 21 ευρωπαϊκές χώρες. Το συντονισμό του προγράμματος στην Ελλάδα έχει το Τμήμα Επιδημιολογικής Επιτήρησης και Παρέμβασης του ΚΕ.ΕΛ.Π.ΝΟ.

Δ. Η δραστηριότητα της γρίπης στην Ευρώπη

Στην ιστοσελίδα <http://flunewseurope.org/> μπορείτε να βρείτε αναλυτικά τις τελευταίες πληροφορίες που συλλέγονται από το Ευρωπαϊκό Κέντρο Πρόληψης και Ελέγχου Νοσημάτων (ECDC) και τον Περιφερειακό Γραφείο Ευρώπης του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας σχετικά με τη δραστηριότητα της γρίπης στην Ευρώπη.

Κατά την εβδομάδα 1/2017 (2–8 Ιανουαρίου 2017), η δραστηριότητα της γρίπης στην Ευρώπη παρέμεινε αυξημένη, με 10 από 43 χώρες να αναφέρουν υψηλή ή πολύ υψηλή ένταση. Το ποσοστό των κλινικών δειγμάτων θετικών στη γρίπη στην Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας, παρέμεινε κοντά στο 50% για τρίτη συνεχόμενη εβδομάδα. Επικρατών υπότυπος της γρίπης παραμένει ο Α(Η3Ν2). **Αυξημένη αδρή θνησιμότητα (θνησιμότητα από όλες τις αιτίες) αναφέρθηκε από την Γαλλία, την Ιταλία και την Πορτογαλία**, η οποία και αφορούσε τα άτομα από 65 ετών και άνω. Συνολικά η εικόνα από την Ευρώπη είναι παρόμοια με αυτή που επικρατεί και στη χώρα μας.

Η παρούσα έκθεση περιλαμβάνει στοιχεία που αφορούν την εβδομάδα 2/2017 (09–15 Ιανουαρίου 2017) και δηλώθηκαν στο ΚΕΕΛΠΝΟ μέχρι την 19 Ιανουαρίου 2017, ώρα 13:00.